

Motion till riksdagen 2005/06:Sf235

av Mia Franzén (fp)

Kvinnor, ekorrhjulet och psykisk hälsa

Motionen delad mellan flera utskott

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att låta utreda kopplingen mellan sjukskrivningar bland kvinnor till följd av psykisk ohälsa, lönenivå före sjukskrivning, möjligheten att påverka sin arbetstid och hemmavarande barn.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om vikten av att möjligheterna till att arbeta deltid bibehålls men att rätten till heltidsarbete stärks för den som önskar.¹
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om motivet bakom förslaget om hushållsnära tjänster.²
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anføres om att utreda frågan om slopad karensdag.

¹ Yrkande 2 hänvisat till AU.

² Yrkande 3 hänvisat till SkU.

Fel! Okänt namn på

Motivering

I stället för att fundera över en individualiserad föräldraförsäkring borde de sammanlagda negativa stressfaktorer som kan utlösa psykiska sjukdomstillstånd utredas noggsamt. En av de bidragande faktorerna är enligt ett flertal forskare känslan av att inte kunna påverka sin egen tillvaro. Att då ytterligare påtvinga familjerna en strikt uppdelning av föräldraförsäkringen kan leda till en ytterligare belastning tvärt emot vad tankarna bakom förslaget välvilligt avser. En viktig del i jämställdhetsarbetet är att föräldrar och barn ges möjligheter att själva besluta om vad som är bäst för just dem. I dag väljer alltför många kvinnor att starta egna företag. För dem kan det visa sig omöjligt att ta ut en längre föräldraledighet alls. Många moderna män är beredda att stötta i detta läge och uppdelningen på pappret behöver inte längre innebära att föräldrarna tar mindre ansvar eller är mindre tid med sina barn för det. Föräldraförsäkringen är främst till för barnen och ska inte användas som ett instrument att framtvinga stelbenta lösningar. Det är av stor vikt att man låter utreda koppling mellan kvinnor som är sjukskrivna till följd av psykisk ohälsa, lönenivå och förekomsten av barn.

Kritiken mot deltidsarbete har duggat tätt på sistone. Det lyfts fram som negativt att det främst är kvinnor som väljer att gå ner i arbetstid om möjlighet ges när barnen är små eller när mamma är svårt dement och ensamboende. Tvärtom borde vi kvinnor värna denna unika möjlighet och valfrihet som finns. Det är livsviktigt för vår psykiska hälsa att vi känner att tillvaron går ihop och att vi själva kan påverka denna. Att vi alla kan göra prioriteringar genom livet är något positivt och där bör inte lagstiftning fränta människor sitt eget självbestämmande.

Hemarbetet är mäns och kvinnors andra heltidsarbete. Det finns de som är proffs på att putsa fönster, suveräna på att tvätta, stryka och damma. Övriga, och de flesta, är amatörer på området. Det finns andra som är proffs på att dra elsladdar, lägga golv och tapetsera. Övriga, och de flesta, är amatörer på området. Det är dags att uppvärdera hemarbete oavsett om det är renovering eller underhåll. Att vara egenföretagare inom hemstädning är inte sämre än att vara egenföretagare inom hembyggnadsbranschen. Inför en rejäl skattereduktion på arbetskostnaden för hushållstjänster. Det innebär att dessa arbeten kan utföras vitt till ett rimligt pris och avlasta hemmen för bättre jämställdhet.

Karensdagen slår främst och hårdast mot ensamstående. Många utav dessa är lågavlönade och arbetar inom omvårdnadsyrken i offentlig sektor. I omvårdnadsyrken utsätts man för extra mycket bakterier och löper alltså större risk än andra att drabbas av virus och förkylningar, dessutom i flera omgångar och det är direkt olämpligt att då komma smittsam till arbetet. Tidigare var många chefer generösa med att personalen av ekonomiska skäl fick välja att ta ut semesterdagar vid sjukdom. Detta var i sig negativt eftersom semestern är till för att den anställda ska kunna rekreera sig och vila. I dag väljer i stället många att inte sjukskriva sig, utan går sjuka till arbetet, eftersom de inte klarar karensdagens lönebortfall. Det måste finnas andra sätt att få människor att inte sjukskriva sig i onödan än att ha ett system som slår oerhört hårt mot en redan utsatt grupp i samhället.

Fel! Okänt namn på

Syftet med en utredning om slopad karensdag måste vara att finna alternativa modeller för att stävja ett överutnyttjande. En viktig del i utredningen blir då att se över orsakerna till ett eventuellt överutnyttjande och därefter söka finna vägar att komma till rätta med de orsakerna utan att för den skull, av ekonomiska skäl, tvinga faktiskt sjuka till sitt arbete. På lite längre sikt blir ett sådant tvingande system ekonomiskt mer kostsamt för samhället, om den virussjuka barnomsorgsanställda smittar barn och kolleger som i sin tur tvingas sjukskriva sig och sina barn. På än längre sikt kan den ekonomiska negativa stressen för den lågavlönade innebära längre tiders sjukskrivningar till följd av just denna stress.

Stockholm den 23 september 2005

Mia Franzén (fp)